

Sygn. akt I DO 21/20

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 8 maja 2020 roku sprawy w przedmiocie zastrzeżenia odmowy przyznania sędziemu wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku prokuratora z Prokuratury Krajowej, sygn. akt PK XIV Ds (...) o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej i tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Rejonowego w B. J. K.

działając na podst. art. 80 § 2g ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych

postanowił:

odmówić sędziemu J. K. i jego obrońcy wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku prokuratora z Prokuratury Krajowej w sprawie o sygn. akt PK XIV Ds (...).

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 27 kwietnia 2020 roku prokurator z Prokuratury Krajowej wniósł o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, zatrzymanie oraz tymczasowe aresztowanie sędziego Sądu Rejonowego w B. J. K. Jednocześnie we wniosku tym, na podstawie art. 80 § 2f ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych, prokurator złożył zastrzeżenie, że dokumenty załączone do wniosku nie mogą zostać udostępnione sędziemu J. K., ani też ewentualnie ustanowionemu jego pełnomocnikowi, z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Co do zasady, sędzia, którego dotyczy postępowanie immunitetowe, ma prawo wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku. Zgodnie jednak z art. 80 § 2g u.s.p., jeżeli prokurator złożył w powyższym zakresie zastrzeżenie, prezes sądu dyscyplinarnego niezwłocznie kieruje sprawę na posiedzenie, na którym sąd dyscyplinarny musi podjąć decyzję – o odmowie albo o umożliwieniu sędziemu wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku. Ewentualna odmowa może być więc wynikiem wyłącznie decyzji sądu dyscyplinarnego (por. z uzasadnieniem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2012 roku, sygn. SNO 6/12, publik. Lex 1215816, a także J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski, Komentarz do (art. 80) ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, [w:] Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, wyd. II, LexisNexis 2009, teza 13).

Podkreślić trzeba, iż w zainicjowanym przez prokuratora postępowaniu delibacyjnym, sąd dyscyplinarny rozstrzyga jedynie w przedmiocie zaistnienia dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa przez sędziego objętego wnioskiem. Również, analogiczne tylko podejrzenie jest przedmiotem badania tego sądu co do zaistnienia przesłanek zatrzymania i tymczasowego aresztowania. Nawet więc ewentualne wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej i tymczasowe aresztowanie nie przesądzają o konieczności przedstawienia zarzutu i zasadności wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania, gdyż decyzje te pozostają w wyłącznej kompetencji odpowiednio prokuratora i sądu wskazanego w art. 250 § 2 k.p.k. To ewentualnie orzekający w tym przedmiocie sąd powszechny ma pełną swobodę w ocenie przesłanek zastosowania tymczasowego aresztowania, to także dopiero w tym postępowaniu zaktualizują się gwarancje procesowe przysługujące podejrzanemu (w tym także będącemu sędzią), jak np. wynikające z art. 249a § 1 i 2 k.p.k., związane z dostępem do zgromadzonych dowodów. Sąd dyscyplinarny działa bowiem w ramach postępowania immunitetowego, w którym sytuacja procesowa obwinionego sędziego może być – i jest – mniej korzystna, czego przykładem jest choćby norma wynikająca z przepisów art. 80 § 2f i § 2g u.s.p., będących regulacją szczególną i wyprzedzającą w tym zakresie przepisy Kodeksu postępowania

karnego (por. z uzasadnieniem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2017 roku, sygn. SNO 21/17, publik. Lex 2306385).

Nie przesądzając zatem na obecnym etapie kwestii zaistnienia dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa i w efekcie wyniku postępowania immunitetowego, nie sposób nie dostrzec, iż zasadnicza część osobowego materiału dowodowego śledztwa to zeznania świadków pracujących w tym samym sądzie (także w tym samym budynku) z sędzią J.K. Także inni świadkowie w większości wywodzą się z jego środowiska zawodowego lub są jego znajomymi. Istotnie więc, tak na etapie postępowania delibacyjnego, jak i w przypadku wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, umożliwienie sędziemu wglądu do załączonych do wniosku dokumentów zawartych w aktach sprawy może stworzyć zagrożenie dla dobra postępowania przygotowawczego. Przewidziana przy tym w art. 80 § 2g ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych możliwość odmowy nie dotyczy samego wniosku. Sędzia musi znać treść zarzutu będącego jego przedmiotem oraz podstawy dowodowe wystąpienia prokuratora – i te istotnie zawarte są w jawnym dla uczestników postępowania immunitetowego wniosku prokuratora.

Mając na uwadze powyższe uznać należy, iż na obecnym etapie dobro prowadzonego przez prokuratora postępowania przygotowawczego przemawia za podjęciem przez Sąd Najwyższy decyzji o odmowie udzielenia sędziemu J. K. i jego obrońcy wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku. Udzielenie wglądu mogłoby stworzyć sytuację zagrażającą prawidłowemu biegowi postępowania. Podkreślić należy, iż orzeczenie to nie wpływa na dalsze uprawnienia sędziego, który – o ile dojdzie do przedstawienia mu zarzutu, zyska wszelkie uprawnienia przysługujące w postępowaniu karnym podejrzanemu. Na czas trwania postępowania immunitetowego, wyrażenie zgody na udostępnienie akt sprawy mogłoby w sposób istotny utrudnić lub zniweczyć cele stawiane tak postępowaniu przygotowawczemu (w art. 297 k.p.k.), jak i szerzej, postępowaniu karnemu (art. 2 § 1 pkt 1-3 i § 2 k.p.k.).